

EU:s årsbudget för 2009

Finansdepartementet

2008-07-07

Dokumentbeteckning

SEC(2008) 514 Slutlig

Preliminärt förslag till Europeiska gemenskapernas allmänna budget för budgetåret 2009.

Sammanfattning

Budgeten för 2009 blir den tredje årsbudgeten inom ramen för den nya fleråriga budgetramen för perioden 2007-2013. Kommissionens förslag till budget för 2009 innebär en ökning av åtaganden med 3,1 % jämfört med budgeten för 2008 till 134,4 miljarder euro. Betalningsanslagen föreslås minska med 3,3 % jämfört med budgeten för 2008 till 116,7 miljarder euro.

De huvudsakliga orsakerna till ökningen av åtaganden kan hänföras till ökade satsningar på FoU, att sammanhållningspolitiken stärks särskilt för nya MS, infasning av nya MS vad gäller jordbruksstödet samt satsningar på hantering av migrationsströmmar. När det gäller betalningar minskar dessa för 2009 framför allt pga. att betalningar som härrör till förra programperioden nu upphör.

Sverige har som utgångspunkt att arbetet med EU:s årsbudget för 2009 ska präglas av budgetrestriktivitet och budgetdisciplin. Trots att budgetförslaget sammantaget följer den profil som beslutats i den fleråriga budgetramen bedömer Sverige att det finns anledning att ifrågasätta vissa betalningsnivåer mot bakgrund av tidigare års överbudgetering och utfallsinformation. Sverige avser verka för sänkta och mer realistiska nivåer på betalningarna och att den slutligt antagna budgeten för 2009 med god marginal ryms inom budgetramen¹. Detta är särskilt viktigt för att skapa utrymme för oförutsedda utgifter under det löpande budgetåret framför allt för utgiftsrubrik 4 (EU som global partner).

---

¹ Budgetramen för 2009 uppgår i löpande priser till 136 211 miljoner euro för åtagandena och 123 858 miljoner euro avseende betalningarna.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen fattade den 6 maj beslut om sitt preliminära budgetutkast för 2009. Utkastet presenterades vid Ekofinrådet den 14 maj.

EU-budgeten ska hantera samtliga inkomster och utgifter som EU enligt EG-fördraget har eller kan ha inom Europeiska gemenskapen. Från EU-budgeten finansieras i dag huvudsakligen åtgärder inom den första pelaren samt merkostnaderna för EU:s institutioner av att administrera arbetet inom andra och tredje pelaren. EU-budgeten upprättas fr.o.m. 1999 i euro och avser ett budgetår.

Taket för EU:s budget växer reellt enligt budgetramen för perioden 2007-2013. I den fleråriga budgetramen anges en total ram för samtliga utgifter samt en ram för varje utgiftsrubrik.

Budgeten är uppdelad i sex utgiftsrubriker som tillsammans ska rymmas under den fleråriga budgetramen. Varje utgiftsrubrik är i sin tur indelad i olika politikområden. Budgeten är uppdelad i åtagande- och betalningsanslag. Åtagandeanslagen anger hur stora åtaganden som EU får ingå under året och betalningsanslagen är betalningar från EU-budgeten under budgetåret med anledning av nya och redan gjorda åtaganden.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens förslag till budget för 2009 innebär en ökning av åtagandeanslagen med sammanlagt 4,1 miljarder euro till totalt 134,4 miljarder euro, vilket motsvarar av en ökning på 3,1 % jämfört med budgeten för 2008. Åtagandenivån motsvarar 1,04% av medlemsstaternas samlade BNI, vilket kan jämföras med 1,03% i budgeten för 2008. Betalningsanslagen har minskat med sammanlagt 3,9 miljarder euro till totalt 116,7 miljarder euro, vilket motsvarar en minskning med 3,3 % jämfört med budgeten för 2008. Betalningsnivån motsvarar 0,90 % av medlemsstaternas samlade BNI, vilket kan jämföras med 0,96 % för budgeten 2008. Förslaget ligger således inom de utgiftsramar som rådet, Europaparlamentet och kommissionen beslutat om i den fleråriga budgetramen.

	Kommissionens förslag 2009			
Rubrik (miljoner euro)	Åtagande n	% jfr 08	Betalning ar	% jfr 08
1a. Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning (forskning)	11 670	+5,5%	10 285	+5,3%
1b. Ökad sammanhållning för tillväxt och sysselsättning (struktur-fonder)	48 414	+2,5%	34 914	-13,9%
2. Bevarande och förvaltning av naturresurser (jordbruk)	57 528	+3,5%	54 834	+3,0%
3a. Frihet, säkerhet och rättvisa (rättsliga och inrikesfrågor)	839	+15%	597	+11,7%
3b. Annan inre politik (smittskydd)	629	-28,8	669	-31,4%
4. EU som global partner	7 440	+1,8%	7 579	-6,6%
5. Administration	7 648	+5,0%	7 648	+5,0%
6. Kompensationer	209	+1,2%	209	+1,2%
Totalt	134 395	+3,1%	116 736	-3,3%
Budgetramen	136 211		123 858	
Marginal till budgetramen	2 638			
% av BNI	1,04%		0,90%	

1.2.1 Rubrik 1 - Hållbar tillväxt

I kommissionens förslag till budget för 2009 föreslås att åtagandanslagen under rubrik 1 uppgår till 60,1 miljarder euro och betalningsanslagen till 45,2 miljarder euro. Det motsvarar en ökning med 3,0 % för åtaganden och en minskning med 10,2 % för betalningar jämfört med 2008.

Underrubrik 1a omfattar huvudsakligen insatser som hör hemma inom Lissabonstrategin, bl.a. ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP), Transeuropeiska nätverken (TEN), Galileo, Programmet för livslångt lärande samt det 7:e ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling. Politikområden som har sina huvudsakliga utgifter under denna rubrik är

bl.a.; Näringsliv (PO 2), Energi och transport (PO 6), Forskning (PO 8), Informationssamhälle och media (PO 9) samt Utbildning och kultur (PO 15).

Kommissionen föreslår en ökning av åtagandenivån med 5,5 % jämfört med 2008 och betalningsanslaget med 5,3 %. Ökningen förklaras till stor del av att utgifterna avseende 7e ramprogrammet för FoU, transeuropeiska energi- och transportnät som ger finansiellt stöd till infrastrukturprojekt och stöd för att uppnå en fungerande inre marknad för el och gas ökar. KOM föreslår även ökade satsningar för livslångt lärande som omfattar alla former av utbildningsprogram på EU-nivå (bl.a. Sokrates och Leonardo) samt EIT (Europeiska institutet för innovation och teknologi). Kommissionen föreslår en marginal på ca 82 miljoner euro, vilket motsvarar ca 0,7 %.

Underrubrik 1b omfattar strukturfonderna (ERUF och ESF) och sammanhållningsfonden. Två politikområden ryms inom underrubriken; Arbetsmarknad och Socialpolitik (PO 4) samt Regionalpolitik (PO 13). För perioden 2007-2013 finns tre mål för sammanhållningspolitiken: konvergens, regional konkurrenskraft och sysselsättning samt territoriellt samarbete.

Åtagandanslagen ökar med 2,5 % jämfört med 2008 medan betalningarna för denna rubrik föreslås minska med 13,9%. Minskningen av betalningarna motiveras med att utbetalningar för förra programperioden 2000-2006 avslutas under 2008. Strukturfonderna löper över sjuårsperioder och har en viss eftersläpning i utbetalningarna från EU-budgeten. Betalningar kan i de flesta fall ske med upp till två år efter att ett åtagande har gjorts vilket gör att 2008 är, för dessa program, det sista året med löpande utbetalningar från perioden 2000-2006. Samtidigt har den nya programperioden som ersätter den gamla inte riktigt kommit igång på grund av förseningar i godkännandet av medlemsstaternas program.

1.2.2 Rubrik 2 - Bevarande och förvaltning av naturresurser

Rubriken omfattar jordbruk och landsbygdsutvecklingen (PO 5), miljö (PO 7) och fiske (PO 11).

Kommissionen föreslår att den gemensamma jordbrukspolitikens åtagandanslag uppgår till 57 526 miljoner euro, varav 42 860 miljoner euro avser jordbruksstöd (marknadsutgifter och direktstöd) och 13 402 miljoner euro avser landsbygdsutveckling, vilket är en ökning med 3,5 % jämfört med 2008. Betalningsanslaget föreslås uppgå till 54 834 miljoner euro vilket innebär en ökning med 3,0 % jämfört med 2008. Ökningen är summan av olika effekter av bl.a. genomförande av frukt- och grönsaksreformen, ytterligare steg i sockerreformen, infasning av nya MS och förändringar i nettomodulering. För EU:s miljöprogram, Life+, föreslår kommissionen åtagandanslag på 288 miljoner euro, vilket innebär en ökning med 7,8 % jämfört med 2008 års budget.

1.2.3 Rubrik 3 – medborgarskap, frihet, säkerhet och rättvisa

Kommissionen föreslår att åtagandanslagen inom rubrik 3 ska uppgå till 1 468 miljoner euro, vilket lämnar en marginal på 55 miljoner euro. Betalningsanslagen föreslås i kommissionens förslag att uppgå till 1 266 miljoner euro.

Underrubrik 3a Frihet, säkerhet och rättvisa omfattar frågor som hantering av migrationsströmmar, skapandet av en gemensam asylpolitik, integration, kampen mot terrorism och organiserad brottslighet, civilrätt, straffrätt och medborgarskap. Kommissionen föreslår att åtagandanslagen uppgår till 839 miljoner euro vilket är en ökning med 15 % jämfört med 2008. Marginalen uppgår till 32,9 miljoner euro. Betalningsanslagen föreslås uppgå till 597 miljoner euro vilket är en ökning med 11,7 % jämfört med 2008. Ökningen förklaras i huvudsak av ökade insatser inom ramen för unionens hantering av migrationsströmmar samt brotts- och terroristbekämpning.

Underrubrik 3b Medborgarskap omfattar frågor som t.ex. djur- och folkhälsa, konsumentskydd och livsmedelssäkerhet, kultur och medier, ungdoms- och medborgarprogrammen samt snabbinsatser och beredskap för allvarliga olyckshändelser. Kommissionen föreslår att åtagandanslagen uppgår till 629 miljoner euro vilket är en minskning med 28,8% jämfört med 2008. Marginalen uppgår till 22,3 miljoner euro. Betalningsanslagen föreslås uppgå till 669 miljoner euro vilket är en minskning med 31,4% jämfört med 2008. Minskningen förklaras främst av att solidaritetsfonden hittills under 2008 mobiliserats med 260 miljoner euro, vilket medför att anslaget påförts medel via ändringsbudget. Inga medel förs upp på anslaget i början av året utan hanteras löpande under året när behov uppstår.

1.2.4 Rubrik 4 - EU som global partner

EU:s ansvar för yttre åtgärder inriktas på tre övergripande mål: att skapa stabilitet, säkerhet och välbefinnande i EU:s grannländer, att aktivt arbeta för fattigdomsbekämpning inom ramen för en hållbar utveckling på internationell nivå och att främja ett globalt politiskt styre som garanterar strategisk och civil säkerhet.

Kommissionen föreslår att åtagandanslagen uppgår till 7 440 miljoner euro, vilket innebär en ökning med 1,8 % jämfört med 2008. Betalningsanslagen föreslås uppgå till 7 580 miljoner euro, vilket innebär en minskning på 6,6 % jämfört med 2008. Minskningen förklaras i bl.a. av att förmedlemskapsstödet fasas ut och hanteras av andra program. Åtagandebemyndiganden för den gemensamma utrikes och säkerhetspolitiken (GUSP) föreslås uppgå till 243 miljoner euro medan betalningarna uppgår till 234 miljoner euro, vilket ligger i linje med den fleråriga budgetramen. Mot bakgrund av att budgeten för GUSP tilldelades 85 miljoner euro utöver den årliga ramen 2008, för insatser i Kosovo, minskar GUSP med 14,5 % i budgeten 2009. Marginalen i

rubrik 4 som föreslås uppgå till 243,6 miljoner euro, vilket motsvarar 3,3 %, avses täcka kommande behov i bl.a. Kosovo och Mellanöstern.

1.2.5 Rubrik 5 - Administration

Kommissionen föreslår att åtagandeanslagen uppgår till 7 648 miljoner euro och betalningsanslagen till 7 648 miljoner euro, vilket är en ökning med 5 % jämfört med 2008. Kommissionen motiverar de ökade anslagen med att pensionsutgifterna ökar samt att antal tjänster ökar som resultat av utvidgningen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget har inga effekter på svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

En ökning av betalningsanslagen får direkt effekt på medlemsstaternas EU-avgift det aktuella budgetåret. En ökning av åtagandeanslagen innebär att avgiften ökar på sikt när dessa åtaganden väl förfaller till betalningar.

Det är först när beslut om årsbudgeten är taget som den svenska avgiften för 2009 med säkerhet kan fastställas. Preliminärt kan dock konstateras att jämfört med prognosen för avgiften i 2009 års ekonomiska vårproposition innebär kommissionens förslag, allt annat lika, en lägre avgift för 2009 med i storleksordningen 500 miljoner kronor. Skillnaden förklaras i huvudsak av lägre betalningsnivåer än tidigare beräknat.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Sveriges övergripande målsättning för 2009 års budget är, liksom tidigare år, att budgeten ryms inom den fleråriga budgetramen och att den utgår från realistiska och väl underbyggda prognoser för att på så sätt minska överbudgetering. Sverige förespråkar en budgetrestriktiv linje och driver, mot bakgrund av tidigare års överbudgetering, att betalningsnivån dras ned till nivåer som speglar det verkliga behovet.

Sverige förespråkar sänkta åtagandeanslag så att den slutligt antagna budgeten för år 2009 med god marginal ryms inom den fleråriga budgetramen 2007-13. Detta är särskilt viktigt för att skapa utrymme för oförutsedda utgifter under det löpande budgetåret, framför allt för rubrik 4, EU som global partner. En fortsatt viktig fråga är att EU:s administration är effektiv. Sverige kommer i förhandlingarna att fokusera både på institutionerna och de olika myndigheterna inom EU. Upprättandet av

genomförandemyndigheter, som i sig kan vara ett kostnadseffektivt sätt att hantera ett program, bör inte leda till att administrationen tillåts öka.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Sverige ingår i en grupp av likasinnade medlemsstater som tillsammans förespråkar en budgetrestriktiv linje i rådet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Generellt kan sägas att Europaparlamentet strävar efter ökat samarbete på europeisk nivå, vilket tidigare år bidragit till att Europaparlamentet har en benägenhet att öka utgifterna.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

-----

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Årsbudgeten antas i enlighet med artikel 272 i EG-fördraget. Dessutom finns en särskild budgetförordning och ett interinstitutionellt avtal (IIA) mellan rådet, parlamentet och kommissionen som reglerar utgiftsramarna. Reglerna som styr medlemsstaternas EU-avgifter regleras i det s.k. egna-medelsbeslutet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

-----

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Budgetkommitténs behandling av kommissionens budgetförslag för 2009 pågår under maj och juni månad. Därefter behandlas förslaget i Coreper i början på juli. Beslut om rådets första läsning fattas i Ekofinrådet den 17 juli. Därefter följer Europaparlamentets första läsning som avslutas den 23 oktober. Rådet fattar beslut om andra läsningen den 21 november och den 18 december fastställer parlamentet budgeten för 2009.

4.2 Fackuttryck/termer

BNI –	Bruttonationalinkomst
ERUF –	Europeiska regionala utvecklingsfonden
ESF –	Europeiska socialfonden
Marginal –	Skillnad mellan åtaganden enligt budgetramen per år och det årliga åtagandet i årsbudgeten
Modulering -	EU-medel överförda från direktstöden till landsbygdsprogrammet inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken